

Innspillsnotat til regjeringens arbeid med en ny lhbt+ handlingsplan

Det vises til Kultur- og likestillingsdepartementets invitasjon til å spille inn til ny lhbt+ handlingsplan, og vår deltakelse på innspillmøtet 8. juni.

Her følger Reforms skriftlige innspill.

1. Trange kjønnsnormer rammer oss alle

Menns handlingsrom er svært snevert.

Rammene for hva som aksepteres som «mannlig» er langt trangere enn for kvinner. Særlig er dette uttalt i ungdomsmiljøene, der det å fravike «normen» for en gutt, raskt blir gjenstand for alt fra erting, utestengelse, mobbing, trakassering til - i noen tilfeller - vold.

Frihet til å leve ut sin seksuelle orientering, kjønnsidentitet og sitt eget kjønnsuttrykk er begrenset. «Homo» og «softboy» benyttes som et skjellsord i mange ungdomsmiljøer.

Å bryte med normen er i stor grad derfor noe som gjelder alle, uavhengig om de hører til lhbt+-gruppene eller ikke. Kjønns- og seksualitetsmangfold betyr at også heterofile som ikke «passer inn» får større plass, og at rommet for hva som defineres til å være normalt, blir større for oss alle.

En handlingsplan for lhbt+ må derfor også rette seg mot det vi kan kalle «majoritetsbefolkningen», i den forstand at vi alle er mennesker, som nyter godt av å kunne føle oss hjemme, uavhengig av hvordan vi selv definerer eller uttrykker oss.

En slik tilnærming vil også skape større forståelse og solidaritet med lhbt+-gruppene i majoritetsbefolkningen.

2. Transmenns helse

Transmenn er den gruppen menn det er gjort minst helseforskning på. Vi vet derfor alt for lite om forskjeller og likheter mellom cismenn og transmenn. Men vi vet noe:

I prosjektet «Transmenn og helse» innhentet Reform og FRI ny kunnskap om transmenns helseutfordringer. Disse funnene er det viktig at blir fulgt opp videre i en ny handlingsplan for lhbt+ .

Blant de viktigste funnene, er behovet for økt kompetanse hos helsepersonell. Vi vet at transmenn i mange sammenhenger opplever å bli møtt med negative og kritiske holdninger til sin kjønnsidentitet. I møte med helsepersonell får mange sensitive og ofte irrelevante spørsmål. I stor grad skyldes dette manglende kompetanse.

Menn har også andre måter å mestre sykdom og uhelse på, enn kvinner. Dette gjelder også transmenn. Det må arbeides for at helsevesenet blir mer kjønns sensitivt, for å sikre reell tilgang til gode og likeverdige helsetjenester.

Det er dessuten behov for mer forskning på transmenns helse.

3. Fullverdige tilbud til skeive utsatt for vold

I dag er tilbudet til skeive utsatt for vold dårligere enn for kvinner. Vi mottar tilbakemeldinger fra både heterofile og homofile menn, og fra transpersoner som opplever begrensninger i krisesentrenes tilbud. Dette skyldes blant annet en krisesenterlov som påbyr atskilte tilbud for kvinner og menn, der menn systematisk gis dårligere muligheter til sosial omgang med andre. Dette rammer også barna deres, og transmenn og ikke-binære. Loven må derfor endres, slik at krisesentrene selv kan velge å organisere seg slik det passer brukerne best.

Det er behov for mer kompetanse på voldsutsatthet i hele hjelpeapparatet, og det trengs å kartlegge barrierer som medfører at ulike grupper voldsutsatte ikke får fullverdig hjelp.

Mye av volden som foregår i skeive miljøer, forblir skjult. Det er mindre oppmerksomhet mot denne volden fra storsamfunnet, enn den som skjer i heterofile forhold. Skeives organisasjoner har bare til en viss grad tatt tak i dette selv, sannsynligvis fordi det eksisterer en forståelig frykt for ytterligere stigmatisering. Alle som utsettes for vold trenger hjelp til å komme seg ut av det, og i dag er dette i alt for liten grad tilfelle for skeive.

Vi ønsker regjeringen lykke til med det videre arbeidet med ny lhbt+ handlingsplan. Reform bidrar gjerne til arbeidet også videre, om det er ønske om dette.

Oslo, 15. juni 2022

Are Saastad /s/
daglig leder

Berit Eggebø Næss
rådgiver